

AVAIMIA OMAAN ELÄMÄÄN- DIALOGISTA KOHTAAMISTA LASTENSUOJELUN PERHETYÖSSÄ

- Millä tavalla minun kannattaa ajatella, olla, puhua ja toimia suhteessa asiakkaaseen, että siitä on hyötyä hänelle.
- Miten yhdessä teemme yhteisestä toiminnastamme tuloksellista

1. VAPAUTUMINEN ENNAKKOKÄSITYKSISTÄ

- AVOIMUUS, KUULEMINEN ja REFLEKTOINTI
anna aikaa ja tilaa tutustumiselle
läsnäolon merkitys
pieni suu ja isot korvat
uteliaisuus ja aito kiinnostus ihmisestä

2. VAPAUDU KIIIREESTÄ

- ARVOSTAVA ASENNE
lähtökohtana asiakkaan tarpeet ja toiveet
huolen jakamisen tarve <-> kuulemisen tarve
asiakkaan voimavarojen kartoitus
(Jälkimmäinen; Riikka Korkiamäen esitys ”myönteinen tunnistaminen” sopii mielestäni hienosti tämän otsikon alle)

3. DIALOGINEN VUOROVAIKUTUS

- sisäinen dialogi -> dialogi asiakkaan kanssa, avoimet kysymykset ja palaute
luottamus prosessissa, joka synnyttää jotain uutta, mitä ei ehkä voi etukäteen edes tiedostaa
”yhdessädokumentointi” osa kunnioittavaa vuorovaikutusta.

4. VAPAUDU VASTUUN VARASTAMISESTA

- JOKAINEN ON OMAN ELÄMÄNSÄ SUBJEKTI
työntekijä voi tarjota vaihtoehtoisia näkökulmia, tapoja ja käytäntöjä
tarinat ja kokemus elämästä työvälineinä
perhetyöntekijä ei tee päätöksiä perheen puolesta
työntekijä voi ohjata, konsultoida, auttaa tai toimia heikomman puolustajana
(vrt. sosiaalityöntekijän rooli lastensuojelussa)

5. MUUTOSTYÖTÄ JA MUKANA KULKEMISTA ?

- YHDESSÄYMMÄRTÄMINEN
lasten ja perheiden kanssa arvioidaan yhdessä yhteistyötä ja siinä toteutuneita tavoitteiden täyttymistä

6. LUOTTAMUS TULEVAAN -> OVET AUKI

TOIVON vahvistuminen
luottamus omaan jaksamiseen / perheen pärjäämiseen
näkyviä paremmasta tulevaisuudesta
uudet toimintamallit käyttöön tai vapautuminen taakasta

Doing

***”Kuuntelenko sitä, mitä haluat kertoa vai sitä, mitä haluan tietää?” –
M. Bahtin***

Luentoesitykseen liittyen voidaan todeta lisäksi, että lastensuojelun kohtaamistyö on hyvin normatiivista ja siihen liittyy lapsen ja perheen tukemisen lisäksi kontrollia. Lastensuojelulaki (uusi tullut voimaan 1.1.2008) ja Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (v. 1983) määrittelevät lapsenhuoltoon ja -suojaan liittyviä oikeuksia, velvollisuuksia ja päätöksentekoa sekä lapsen kohtelua inhimillisenä ja oikeudellisenä subjektina.

Lastensuojelun perhetyö on myös osa prosessia, jossa perhetyöntekijät ovat usein yhteistyössä moniammatillisen; lapsiperheiden kuin aikuissosiaalityöntekijöiden, lasten ja nuorten psykiatrian, koulu- tai opiskeluyhteisöjen ja työvoimapalveluiden kuin ehkä seurakunnan diakonian työntekijöiden kanssa.

LASTENSUOJELUN PERHETYÖ

- Sosiaalityöntekijä päättää perhetyöstä lastensuojelun avohuollon tukitoimena.
- Lastensuojelun perhetyö on suunnitelmallista ja tavoitteellista työskentelyä asiakkaan kotona.
- Tavoitteena on edistää lapsen myönteistä kehitystä ja hyvinvointia yhdessä vanhempien kanssa.
- Työskentelyn lähtökohtana on avoimuus ja luottamus.
- Lastensuojelun perhetyötä sitoo vaitiolovelvollisuus.

TUKEA TARVITAAN, KUN

- on huolta lapsen kasvusta, kehityksestä ja/tai turvallisuudesta
- lapsen kasvuolot vaarantavat lapsen terveyttä ja turvallisuutta
- perheessä on kriisitilanne
- lasten ja nuorten koulunkäynnissä on vaikeuksia
- kodin sääntöjen ja rajojen asettaminen tuottaa hankaluutta
- perheen vuorovaikutuksessa on pulmia
- tarvitaan tukea lapsen kotona asumiseen

TYÖSKENTELYTAVAT

- Perheessä työskennellään perhetyön suunnitelman mukaisesti.
- Suunnitelman tekevät perhe, sosiaalityöntekijä ja perhetyöntekijä yhdessä.
- Työskentelyn lähtökohtana on perheen omat vahvuudet ja voimavarat, joita vahvistamalla ja tukemalla edistetään perheen elämänhallintaa.
- Työmuotoina ovat yhdessä tekeminen, ohjaaminen, opastaminen ja mallittaminen.
- Perhetyöntekijä ohjaa tarvittaessa asiakasta eri palvelujen piiriin

Kiitos osallistujille hyvistä puheenvuoroista ja näkemyksistä !

Luettavaa:

Timo Mäkiranta: Elämänhallinta sosiaalipedagogisena käsitteenä (v. 2008)

<https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/79066/gradu02556.pdf?sequence=1>

Dialogista kohtaamista lastensuojelun perhetyössä

- Perhetyön asiakkuuden alkuun tullaan hyvin erilaisia väyliä pitkin. Perhe hakee itse apua vaikeaan tilanteeseensa. Huoli perheestä tulee ympäristöstä (koulu, yhteistyökumppanit, naapurit ym. ym.)
- Odotukset työskentelylle on yleisemmin että jokin muutos tapahtuu toivotussa asiassa.
- Aidossa dialogisessa kohtaamisessa syntyy yhteinen ymmärrys päämäärästä
- Asetelma auttaja – autettava välillä kokee jonkinlaisen vallankumouksen
- Kummatkin uskaltaa yhdessä lähteä ”kaltevalle pinnalle”.
- Jos asiakas kokee että hän tulee nähdyksi ja kuulluksi omassa jutussaan niin muutos on jo täydessä käynnissä
- Aidossa dialogissa tapahtuu merkittäviä oivalluksia puolin ja toisin. Oivallukset ovat voimauttavia ja uusia suuntia antavia, oivalluksia myös omasta vastuusta omasta elämästä
- Perhetyössä suuri haaste on saada asiakkaan kanssa sellainen luottamus syntymään että asiakas uskaltaa tarttua elämänsä haasteisiin.
- Työvälineitä joita olemme itse vuosien mittaan värkkäilleet: Toiminnalliset asiakastapaamiset, Perheleirit, ryhmät eri teemoilla (mm. isä-lapsi-ryhmä)
- Kun kaikki ei menekään kuin Strömssöössä: luodaanko sellaisia hienoja palveluita itse joita kaupataan asiakkaille ja joista ei perheille olekaan mitään apua ? Ympäristö huolissaan perheestä mutta perhe näkee ja kokee että heillä on asiat ihan ok